

Motion till riksdagen

1989/90:Jo840

av Gunhild Bolander (c)

Miljöfarliga utsläpp från fartyg

Med sitt geografiska läge centralt i Östersjön har Gotland i allmänhet stor kontakt med och stort utbyte av sjöfarten. Det är därför också ganska naturligt att även de negativa sidorna av denna verksamhet blir alltmer påtaglig. Ett av de miljöproblem som vunnit alltmer uppmärksamhet – särskilt i jämförelse med de skärpta regler som den 1 januari 1989 gäller för landbaserad verksamhet – är de utsläpp av rökgaser som kommer från framför allt de lite större fartygen. Utsläppen kan från viss utgångspunkt jämföras med utsläppen från flera hundra, t o m upp till tusen villor. Problemen blir särskilt påtagliga när fartygen ligger vid kaj längre perioder. För Visby blir förhållandet extra påtagligt eftersom det lokalt finns en klart uttalad ambition att hålla en bra luftkvalitet till skydd för såväl människor som den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen.

Förutom förhållandet att fartygen är utrustade med mycket stora motorer, vilka av så att säga naturliga skäl ger upphov till stora utsläpp, utgör det bränsle som används ytterligare ett problem. Det finns således i nuläget inga preciserade krav på det bränsle – oftast olja – som används på fartygen. Vanligtvis är t.ex. svavelhalten betydligt högre (4-5 ggr) än vad som tillåts på land.

Det bör i sammanhanget också påpekas att det vid flera tillfällen då man försökt undersöka fartygsbränslenas ursprung i vissa fall funnit att ursprunget är tvivelaktigt genom att man kunnat se en koppling till sådan förorenad olja som efter användning på land fått beteckningen miljöfarligt avfall. De föroreningar som uppkommer vid användning av förorenad olja är inte i alla avseenden kända. Dock vet man att effekten på miljön är mycket negativ, särskilt i ekologiskt avseende.

Eftersom det från flera utgångspunkter, bl.a. förhållandet att sjöfarten i andra avseenden – t.ex. för omhändertagandet av fartygens avfall och avlopp – anpassat sig till de krav som tillämpas på land, borde även miljökraven på det bränsle som användes ansluta sig till de som gäller för land. I en första etapp borde dessa krav gälla när fartygen ligger vid kaj eller i nära anslutning till hamnen. Därefter borde det formuleras krav på att fartygen kan ges el-anslutning vid kajplatserna. Som t.ex. 3:e etapp borde förslagsvis krav riktas på att det bränsle som används till sjöss uppfyller vissa minimikrav.

För att de föreslagna åtgärderna skall få full genomslagskraft fordras en

internationell acceptans. Det bör dock i vanlig ordning vara möjligt att formulera de nationella kraven och med dessa som utgångspunkt ge sig in i det internationella arbetet. Ett framgångsrikt arbete i enlighet med förslaget skulle ha en påtaglig och positiv effekt på luftkvaliteten i samtliga våra hamnstäder.

Mot. 1989/90
Jo840

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen begär att regeringen tillsätter en utredning med uppgift att utreda frågan om att ange precisa miljökrav på det bränsle som används på i första hand våra fartyg och på sikt alla fartyg.

Stockholm den 25 januari 1990

Gunhild Bolander (c)